

LA MISERICÒRDIA

Si busquem el significat etimològic de la paraula misericòrdia trobarem que ve del llatí *miserere* (apiada't) *corde* (amb el cor). La Misericòrdia és una virtut que, posada en pràctica, ens porta a compadir-nos amb el cor dels sofriments dels altres. Es podria dir que és una barreja de pena i compassió.

CARITAT I MISERICÒRDIA

No podem parlar de Misericòrdia si primer no parlem de Caritat. Sense la Caritat no podem posar en pràctica la Misericòrdia, perquè la Caritat és la primera de totes les virtuts. Sant Pau ens ho confirma en la 1a carta als cristians de Corint.

- Germans: Interesseu-vos més pels dons millors. Però ara us indicaré un camí incomparablement més gran. Si jo tingués el do de parlar els llenguatges dels homes i dels àngels, però no estimés, valdria tant com les campanes que toquen o els platerets que dringuen. Si tingués el do de profecia i arribés a conèixer tots els secrets de Déu i tota la veritat, si tingués tanta fe que fos capaç de transportar les muntanyes, però no estimés, no seria res. Si distribuís tot el que tinc, fins i tot si em vengués a mi mateix per esclau, sense estimar, només per ser ben vist, no em serviria de res. El qui estima és pacient, és bondadós; el qui estima no té enveja, no és presumit ni orgullós, no és groller ni egoista, no s'irrita ni es venja, no s'alegra de les farses, sinó de la rectitud; ho suporta tot, i no perd mai la confiança, l'esperança, la paciència. L'amor no passarà mai. Ara hi veiem de manera fosca, com en un mirall poc clar; després hi veurem cara a cara. Ara el meu coneixement és limitat; després coneixeré del tot, tal com Déu em coneix. Mentrestant, subsisteixen la fe, l'esperança i l'amor, tots tres; però l'amor és el més gran.

(1CO 12,31- 13, 1-8,12,13)

LA MISERICÒRDIA DE DÉU

La Misericòrdia que Déu té envers nosaltres la podem molt ben entendre en la paràbola del "Pare Misericordiós" (Lc, 15, 11-24) i ens podem molt ben identificar en la misèria màxima del fill que se'n va de casa. També en aquesta paràbola comprenem fins a quin punt el Pare ens estima i ens perdona a pesar de totes les nostres incoherències, infidelitats, pecats... No obstant, el Senyor també ens demana un objectiu molt difícil: *Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare*. Ara bé, el missatge és clar! Si Déu és tan misericordiós amb nosaltres també nosaltres ho hem de ser amb els nostres germans. Cal que ens esforcem a ser millors i tanmateix cal estimar-nos i acollir-nos recíprocament i sincera.

1. Després d'experimentar que Déu t'estima i et perdona, et sents motivat a fer misericòrdia cap als teus germans fins i tot vers aquells que per temperament o caràcter se't fa més difícil?

LA MISERICÒRDIA EN SANT FRANCESC:

Allò més humanament vàlid és comprendre el sofriment de l'altre.

El Senyor em donà a mi fra Francesc de començar així a fer penitència: puix que estava en pecats, em semblava massa amarg de veure leprosos. I el Senyor em conduí entre ells i, amb ells vaig fer misericòrdia (del Testament Sant Francesc).

«Francesc és provat quan es topa amb un leprós a les rodalies d'Assís. Això li produeix una veritable esgarrifança perquè representa la degradació física, el dolor i àdhuc la mateixa mort. “Tot i que li causava repugnància i esglai, per no faltar com un infractor a la paraula donada, baixa del cavall i corre a besar-lo. Estenent la mà el leprós com qui rep alguna cosa, Francesc li fa caritat i el besa.” Trobar-se amb el leprós i besar-lo fou un acte heroic, sublim. Una experiència mística. Un encontre de persones que sofreixen i lluiten, un veritable intercanvi d'experiències viscudes: aquell que sofreix ha comprès a l'altre sofrent. L'amarg esdevé dolç, atès que el veritable encontre és un relació recíproca d'amor: donar i rebre, obrir-se i acollir des de la llibertat. Francesc aprèn que no pot tornar a l'altre si no és a través de la comprensió, perquè comprendre és coneixement, és saviesa, és compassió, és empatia amb tot el que t'envolta. Francesc comprèn que el veritable enemic és ell mateix i no pas el leprós. Què vol dir doncs l'expressió “puix estava en pecats”, si no la incapacitat de misericòrdia envers els altres, la incapacitat de commoure's davant el sofriment aliè? Abans aquesta realitat no existia per a ell i, si la trobava, es tapava els ulls, tombava la vista, ignorant-la volgudament. Ferit per una llum fulgurant, Francesc reconsidera tota la seva existència d'ençà d'aquest dia. Al capdavall, la capacitat de fer les paus amb l'altre i amb el món depèn tan sols de la capacitat de fer les paus amb un mateix.» (Martí Àvila, *El difícil camí de la misericòrdia*)

1. Quin missatge n'extreus d'aquest text? Et sents identificat/ada en algun aspecte?
2. Estàs d'acord que la misericòrdia és un acte d'amor recíproc?

LA MISERICÒRDIA DE JESÚS

En la següent lectura evangèlica el Senyor ens exhorta seriosament a exercitar la Misericòrdia i de manera clara ens fa adonar que posar en pràctica les obres de misericòrdia és un deure indispensable que tenim com a cristians. És una condició essencial perquè un dia puguem entrar en el Regne del cel.

El judici final (Mt 25, 31-46)

Quan el Fill de l'home vindrà ple de glòria, acompanyat de tots els àngels, s'asseurà en el seu tron gloriós. Tots els pobles es reuniran davant seu, i ell destriarà la gent els uns dels altres, com un pastor separa les ovelles de les cabres, i posarà les ovelles a la seva dreta i les cabres a la seva esquerra. Aleshores el rei dirà als de la seva dreta: Veniu, beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm.

Llavors els justos li respondran: Senyor, quan et vam veure afamat, i et donàrem menjar; o que tenies set, i et donàrem beure? Quan et vam veure foraster, i et vam acollir; o que anaves despullat, i et vam vestir? Quan et vam veure malalt o a la presó, i vinguérem a veure't?

El rei els respondrà: Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu. Després dirà als de la seva esquerra: Aparteu-vos de mi, maleïts, aneu al foc etern, preparat per al diable i els seus àngels. Perquè tenia fam, i no em donàreu menjar; tenia set, i no em donàreu beure; era foraster, i no em vau acollir; anava despullat, i no em vau vestir; estava malalt o a la presó, i no em vau visitar.

»Llavors ells li respondran: Senyor, ¿quan et vam veure afamat o assedegat, foraster o despullat, malalt o a la presó, i no et vam assistir? Ell els contestarà: -Us ho asseguro: tot allò que deixàveu de fer a un d'aquests més petits, m'ho negàveu a mi.

I aquests aniran al càstig etern, mentre que els justos aniran a la vida eterna.

1. La misericòrdia té moltes cares. Et sents cridat/da a exercir la misericòrdia evangèlica en qualsevol circumstància i situació?
2. Quina opinió tens de la frase “ fa més feliç donar que rebre”? Has fet aquesta experiència?

Fins aquí podem entendre què és la misericòrdia i també, a la llum de les lectures anteriors, sabem com podem posar-la en pràctica. Entre els cristians podria semblar relativament “fàcil” practicar les obres de misericòrdia perquè tots tenim les mateixes conviccions de fe i tots volem millorar i, a pesar de les dificultats, intentem esmenar-nos. Ara bé, la cosa es complica quan mirem el nostre entorn social o familiar, podríem trobar-nos que se'ns fa molt difícil posar en pràctica les obres de misericòrdia especialment algunes d'elles. Podríem mirar-ne tres: *Ensenyar a qui no sap, Donar bon consell a qui el necessita i Corregir el qui s'equivoca.*

Com a exemple a comentar podríem fixar-nos en l'experiència de com es viu el Nadal a la nostra societat i, en especial, en el contrast de la pobresa del naixement de Jesús i els excessos del consumisme actual. I una cosa que cada cop ens pot afectar més és la poca importància i el poc interès que genera, socialment parlant, aquest nostre gran misteri com és el de l'Encarnació del Fill de Déu. Malauradament una gran part de la nostra societat ignora què és el Nadal i el seu significat i una altra part no ho ignora, però, no té per a molts el més mínim interès. Dol veure com es menysté quelcom que, fins fa no pas gaire, estava tan radicat en la identitat del nostre poble, del nostre ser social. Podríem preguntar-nos: es pot posar en pràctica la misericòrdia davant d'una societat que en general es deixa arrossegar pels plaers mundans i que no vol veure ni escoltar? El refrany diu que *no hi ha pitjor cec que aquell que no hi vol veure.* Molta gent té el cor tancat a Déu de manera hermètica.

1. Com has viscut el Nadal aquest any?
2. Quina opinió tens del nostre govern laïcista i de la secularització en general?

3. Has escoltat alguna nadala tradicional o has pogut comprar alguna felicitació de Nadal amb una representació del naixement? T'ha sorprès que cada cop se'n trobi menys?

MISÈRIA I MISERICÒRDIA

Hi ha una paraula molt semblant a la misericòrdia i és la misèria i, si en busquem el significat, trobarem: “extrema pobresa i també quantitat petita i insuficient d’una cosa.” Els seus components lèxics són *miser* (desgraciat, dissortat) més el sufix *ia* (indicador de qualitat). Però més enllà de la misèria material hi ha encara una pobresa tant o més penosa: la manca absoluta de valors.

DEL PAPA FRANCESC

«Podem distingir tres tipus de misèria: la misèria material, la misèria moral i la misèria espiritual. Cal el nostre compromís per alleujar les misèries que pateix l’home contemporani, des de la material, a la moral i a l’espiritual dignitat humana, les discriminacions i els abusos, que tantes vegades són l’origen de la misèria. Quan el poder, el luxe i els diners es converteixen en ídols, s’anteposen a l’exigència d’una distribució justa de les riqueses. Per tant, és necessari que les consciències es converteixin a la justícia. No és menys preocupant la misèria moral, que consisteix en convertir-se en esclaus del vici i el pecat. Quantes famílies viuen angoixades perquè algun dels seus membres (a vegades joves) tenen dependència de l’alcohol, drogues, joc, pornografia..., misèries que no es veuen perquè el gran error de la cultura moderna és imaginar que l’home pot ser feliç sense Déu. Si considerem que no necessitem a Déu, ni volem que Crist ens estengui la mà, perquè pensem que no ens fa falta, ens encaminem per un camí de fracàs. Déu és l’únic que veritablement salva i allibera.»

(Papa Francesc)

1. Què podem fer com a cristians en aquest context on la majoria no pensen com nosaltres?
2. Com podríem actuar com a grup de contrast?